

Tilsynsrapport for skoleåret 2011/ 12.

Formålet med den årlige tilsynsrapport er beskrevet i lovgrundlaget for de frie grundskoler i bek. nr. 764 af 3. juli 2006, hvoraf det fremgår, at hovedopgaven består i at vurdere, om undervisningen i friskolen "står mål med undervisningen i folkeskolen".

Det er aftalt at tilsynet i indeværende skoleår består af følgende elementer:

1. -- møde med skoleledelsen efterår 2011, herunder bl.a. gennemgang af skolens planer, tidsfordeling og øvrige strategier for skoleåret.
2. – udtag af tilfældige klassers testmateriale i læsning og matematik, foruden karaktergennemsnit opnået ved folkeskolens afgangsprøve, prøvetidspunkt medio 2011,.
3. – planlagt tilsynsbesøg fredag den 11. november, 2011 med overværelse af undervisningen i indskolingsklasser (0.- 3. klasse), samt efterfølgende evaluering med de involverede lærere, skolens leder og den tilsynsførende.
4. – uanmeldt besøg på skolen (onsdag den 11. januar 2012), med overværelse af undervisningen i overbygningsklasserne.
5. -- vurderinger og konklusioner på tilsynet 2011/12.
6. – forslag til opmærksomhedsfelter og andre anbefalinger til fremme af kvaliteten i skolen og dens undervisning.

Hovedkonklusion.

På baggrund af tilsynet i undervisningen, test og den efterfølgende evaluering, **er det tilsynets klare opfattelse, at undervisningen på Bjerregrav friskole fuldt ud står mål med undervisningen i folkeskolen.**

Herudover kan det konstateres, at **på områder som omgangsform, nærhed, trivsel, elevernes selvdisciplin og loyalitet over for skolen, ligger langt ud over hvad man kan forvente i en gennemsnitlig folkeskole. Det er enestående.**

Indtryk og vurderinger fra tilsynsbesøgene.

Omgangsform.

Det er kendetegnende for besøgene på skolen, at Bjerregrav friskole er et godt og trygt sted at være, både for elever og for de ansatte. Alle ansatte, uanset hvilken opgave de er ansat til (leder, underviser, sekretær, pedel, rengøring osv.) indgår i et uformelt og ansvarligt fællesskab, med det sigte at skabe de optimale rammer for en udviklende skole.

Eleverne er i særlig grad høflige, sjove, imødekommende og præget af en fællesskabsfølelse og et medansvar for læring og trivsel, der gør skolen helt unik. **Det er enestående.**

Undervisning.

Undervisningen er overværet i børnehaveklassen, musik i 3. klasse, henholdsvis dansk og matematik i 1. og 2. klasse. dertil et uanmeldt besøg i engelsk i 7. klasse samt dansk i 7.-9. klasse, et fælles litteraturprojekt i overbygningsklasserne.

Der er i tilsynet fokuseret på følgende centrale elementer i undervisningen:

- lærerens ledelse i klasserummet, herunder tydelighed, overblik, organisering og instruktionens klarhed i forhold til elevernes alder og udviklingstrin,
- lærerens tydelighed, kropssprog, stemmeføring, holdning mv.,
- fagligheden, herunder valg af indhold, metode, variation, tempo, væsentlighed og progression mv.,
- elevernes modtagelighed, herunder motivation, deltagelse, engagement, selvhjulpethed, adfærd, relationer mv.

Det bør her fremhæves, at teamet omkring indskoling har et forbilledligt samarbejde, med hensyn til koordinering og fælles holdning til adfærd, styring, faglighed og individuelle elevhensyn. Det giver en enestående ramme for læring i afdelingen.

Der er god grund til at fremhæve undervisningen i børnehaveklassen, forestået af en nyansat vikar, der på en både fast, varm og rutineret måde styrede "tropperne" igennem et spændende og varieret pædagogisk program. Høj faglighed – høj professionalisme – stor rutine. **Godt gået.**

Den øvrige undervisning i indskolingsteamet er på samme måde præget af at være velorganiseret og udført med stort overblik.

Evaluering.

Umiddelbart i forlængelse af den planlagte tilsynsdag, holdt lærerne, skolelederen og den tilsynsførende fælles evaluering og feed back på dagens undervisning.

Lærerne evnede på glimrende vis at reflektere over egen praksis og var interesseret i feed back på egen undervisning.

I selvevaluering og kollegial feed back er der stadig et stort potentiale i perfektionering af den enkelte lærers undervisning. I indskolingsteamet ses det at være en del af det løbende lærersamarbejde, og det viser markante resultater, som de øvrige teams kan lære af.

Test.

Der er gennemgået læseprøver fra 1.,2.,3. og 4. klasse. Ligeledes er gennemgået matematikprøver for 1.-3.klasse.

Fælles for prøverne er, at de er foretaget i maj-juni 2011.

Læsning 1. klasse viser et jævnt pænt resultat: 12 elever har et tilfredsstillende resultat med overvejende kategori A i alle prøver, svarende til 63 %.

4 elever "er på vej", men der skal være opmærksomhed på deres fortsatte læseudvikling. 3 elever har usikre resultater, og bør ha` en særlig indsats.

Læsning 2. klasse viser et flot resultat, hvor langt de fleste elever er sikre læsere og stavere. Opmærksomheden bør være på de 2 sidste elever, samt de 2 elever der ikke deltog i prøven.

Læsning 3. klasse viser et billede af en klasse, hvor alle elever er sikre læsere. Ca. halvdelen af klassen er langsomme læsere. Der bør være opmærksomhed på denne gruppe, og det overvejes hvorledes der kan trænes i hurtighed, meget mere fritidslæsning/ hjemmelæsning. Det er en træningsopgave, som skolen ikke alene kan udføre med det trods alt begrænsede timetal.

Læsning 4. klasse, viser en tilsvarende klasse med 90% sikre læsere, heraf kun 5% hurtige læsere. Samme kommentar som til 4. klasse.

I denne tilsynsrapport er der ikke foretaget sammenligning med Viborg-skolerne eller landsgennemsnit, fordi disse ikke længere udregnes og er tilgængelige, som følge af, at både Viborgskolerne og langt de fleste af landets skoler benytter sig af **Nationale test**.

Der skal herfra lyde en stærk anbefaling af, at Bjerregrav friskole fremover benytter de nationale test, som Undervisningsministeriet udbyder. Dels giver testene en udmærket pædagogisk vejledning for lærerne, og samtidig giver det skolen mulighed for, også i markedsføringssammenhæng, at sammenligne sig med skoler lokalt og nationalt.

Matematikprøverne ligger på alle klassetrin indenfor normalfordelingen, og har derfor ikke været genstand for nærmere analyse.

For første gang har Bjerregrav friskole haft elever til Folkeskolens afgangsprøve sommeren 2011. Elevernes gennemsnitlige karakterer ved prøven er sammenlignet med landsgennemsnittet. For årgang 2011 gælder, at de scorer *under gennemsnit* i fagene: dansk læsning, retstavning, skriftlig fremstilling, orden samt matematik/ færdighedsregning og *over gennemsnittet* i fagene: dansk mundtlig, matematik/ problemregning, engelsk mundtlig, fysik/ kemi, samt historie.

Resultatet viser et middel resultat, med score både under og over gennemsnit. **Et acceptabelt resultat uden at være prangende.**

Om testning generelt kan siges, at det er et uundværligt og utilstrækkeligt redskab i evaluering af elevernes udbytte af undervisningen.

Særlige opmærksomhedsfelter og anbefalinger:

- at lærernes faglighed og engagement, også i projekter på tværs af klasserne, til stadighed har det fornødne niveau i udførelsen,
- at der til stadighed arbejdes med at udvikle de enkelte teams i retning af tæt faglig og kollegial feed back,
- at forældrene nøje informeres om hjemmenes opgave med at støtte og træne elevernes læring, især på læseområdet. En nødvendig og påtrængende opgave for at sikre/ træne tilstrækkelig læsehastighed. Hjemmets læsevaner bør udfordres af skolen.
- Det anbefales at Bjerregrav friskole fremover benytter sig af Nationale tests.

Herudover er det tilsynets opfattelse, at sidste års påmindelse vedr. den særlige og rosværdige "Bjerregrav ånd" mht. manglende fokus på struktur, præcision og selvdisciplin, tilsyneladende har haft den ønskede virkning.

Der opleves i tilsynet i dette skoleår en helt anden stramhed og selvdisciplin i skolens arbejde.

Viborg den 11. januar 2012.

Karl Engelbrecht,
Tilsynsførende.